

Kommunstyrelsen

Inriktning för vård- och omsorgsboende inom Björkbackens äldrecentrum- komplettering av tjänsteskrivelse

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut i kommunstyrelsen

- Komplettering av tjänsteskrivelsen noteras.

Stefan Hollmark
KommundirektörJohn Henriksson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Förvaltningen redovisar i detta PM förtydliganden angående det beräknade behovet av antal platser i vård- och omsorgsboende samt visar även på kostnadsjämförelser med andra äldreboenden i kommunen samt pekar på kostnaderna om platser skulle behöva köpas i andra kommuner.

Förvaltningens bedömning är att en viss brist på platser kan uppkomma om projektet Björkdalen inte genomförs. Dessutom minskar kommunens rådighet vad gäller tillgång på platser om samtlig verksamhet ska upphandlas. De privat drivna vård- och omsorgsboendena kan ha full beläggning med personer från

andra kommuner när Tyresö kommuns behov av platser uppkommer. Förvaltningen konstaterar vidare att den kommunala regin på Björkbacken har högre kostnader per dygn och plats än de privat drivna. Bedömningen är att detta beror på flera olika faktorer exempelvis anställningsvillkor, erfaren personal och högre personaltäthet.

Förvaltningen lyfter också fram konsekvenserna av den övertalighet som kommer att uppstå om projekt Björkdalen inte genomförs. Förutom en omfattande och tidkrävande process för hela äldreomsorgen kommer det att innebära en stor oro och osäkerhet hos medarbetarna och sannolikt även för de boende och deras anhöriga. Bedömningen är att övertalighetsproblematiken medför omfattande och stora omställningskostnader för äldreomsorgen.

Beskrivning av ärendet

Äldre- och omsorgsnämnden har 2021-04-26 beslutat att föreslå att kommunstyrelsen godkänner nämndens förslag till inriktning för ombyggnation av Björkdalen samt att nämndens behov av utökade budgetanslag för äldreomsorgen beaktas.

I samband med beredning av ärendet inför beslut i kommunstyrelsen gjordes bedömningen att tjänsteskrivelsen behövde kompletteras med förtydliganden inom några områden.

Det gäller framförallt behovsprognoser och en eventuell risk för underskott av platser i det fall projektet Björkdalen inte genomförs samt jämförelse av kostnader för kommunalt driven verksamhet med köpta platser inom kommunen respektive utanför kommunen. Vidare konstateras att vid köp av plats utanför kommunen råder en stor osäkerhet kring tillgång och kostnadsnivåer.

Behovsprognos

I det fall ombyggnationsprojektet av Björkdalen inte genomförs blir det en minskning med 44 platser i vård- och omsorgsboende inom kommunen. Planeringen är att den nya verksamheten ska stå klar under hösten år 2022. Om ombyggnationen inte genomförs kommer det dessutom inte finnas något vård- och omsorgsboende i kommunal regi.

I behovsprognosen har förvaltningen bedömt att ett överskott på boendeplatser beräknas uppkomma i slutet av planperioden som sträcker sig åren 2021-2033. Utgångspunkten har varit att nya vård- och omsorgsboenden ska tillkomma år 2022 med stiftelsen Sköndal och vid Apelvägen, samt år 2027

vid Wättingebacken. Det är nu sannolikt att ett boende vid Apelvägen inte kommer att realiseras bland annat utifrån detaljplaneprocessen.

Kommunen har för närvarande 300 boendeplatser varav 30 köps utanför kommunen. Bedömningen är att ökningen av behovet är 8-10 platser per år baserat på den ökande äldre befolkningen.

För närvarande finns 63 platser inom Björkbackens äldrecentrum som måste ersättas i slutet av år 2021 efter Arbetsmiljöverkets beslut. Förvaltningen planerar att ansöka om förlängt anstånd fram till driftsstart av det nya Björkdalen..

Vid evakueringen finns möjlighet att upphandla platser på Stora Sköndal eller Fornudden. Upphandlingen bygger på att de privat drivna verksamheterna inte redan har belagt platserna enligt LOV (lag om valfrihet) med personer från andra kommuner.

Äldre- och omsorgsförvaltningen befärar således att en brist på platser kan uppkomma om projektet på Björkdalen inte genomförs. Ytterligare osäkerhetsfaktorer som gör att bedömningen är svår, är bland annat hur behoven utvecklas när Coronaeffekten avtagit. Idag finns ingen kö men inte heller några tomma platser. Flera äldre har tackat nej till insatser eller avstått från att ansöka om plats på vård- och omsorgsboende under pandemin. Det är troligt att det kan innebära att det finns ett uppdämt behov.

Kostnadsjämförelse

Den kommunala regin på Björkbacken har högre kostnader per plats och dygn än de privat drivna inom Tyresö kommun.

Genomsnittlig kostnad per plats och dygn:

Björkbacken	2.350
Basilikan	2.152
Fornudden	2.100
Krusmyntan	1.866
Trollängen	1.828

Äldre- och omsorgsförvaltningens bedömning är att de avgörande faktorerna för de högre kostnaderna inom den kommunala regin är:

- Låg personalomsättning
- Personal med lång anställningstid och erfarenhet, och därmed högre löner

- Anställningsvillkor, exempelvis längre semester, inga delade turer
- Högre personaltäthet
- Färre timanställda
- Fler resurser inom HSL-organisationen dvs sjuksköterskor och paramedicinare

Vid köp av plats i länet varierar kostnaderna kraftigt från cirka 1.800 kronor per plats och dygn till profilboenden för 3.500. Det är svårbedömt, inte minst utifrån marknadsutvecklingen och konkurrens.

Några exempel på kostnader i kommuner med LOV (privat regi demensboende):

Nacka	1.387-2.728 (beroende på vårdtyngd)
Sollentuna	1.967
Sundbyberg	1.900
Huddinge	2064
Stockholm	2.261

Övertalighet om projekt Björkdalen inte genomförs

En omfattande övertalighet inom äldreomsorgen kommer att uppstå om projekt Björkdalen inte genomförs. En del av övertaligheten kan sannolikt lösas genom privata utförares rekryteringsbehov men det är långt ifrån all personal som kommer att kunna omfattas av en sådan lösning. Hela äldreomsorgen kommer att utgöra en turordningskrets vilket innebär en omfattande rotering bland personal och tjänster. Många i personalen på Björkbacken har lång anställningstid och de kommer att ges företräde till tjänster inom framförallt hemtjänsten.

Hela den omfattande och tidkrävande processen från beslut till dess att anpassningen är genomförd kommer att medföra en stor belastning på hela äldre- och omsorgsförvaltningen. Detta innebär en stor oro och osäkerhet hos medarbetarna och sannolikt även för de boende som har sitt hem på Björkbackens vård- och omsorgsboende, samt deras anhöriga.

Det är viktigt att de fackliga företrädarna medverkar vid ansökan hos Arbetsmiljöverket om förlängt anstånd. Det får anses tveksamt att de fackliga företrädarna kommer att medverka vid ansökan om projektet Björkbacken inte kommer att genomföras.

En viktig konsekvens är vidare att kommunen inte längre kommer att ha kvar någon kommunal kompetens vad gäller utförandet av vård- och omsorgsboende.

Slutligen innebär övertalighetsproblematiken omfattande och stora omställningskostnader för äldreomsorgen.